

«Ἰωάννη πανεύφημε, καὶ οἰκουμενικὲ Ἀπόστολε»

[Ορθοδοξία](#) / [Ιερός Ἀμβων](#)

[π. Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, Ιεροδιάκονος Ιεράς Μητροπόλεως Ταμασού και Ορεινής, θεολόγος](#)

Στις 24 Ιουνίου εκάστου έτους, η Αγία μας Εκκλησία εορτάζει τη γενέθλιο ημέρα του Προφήτου Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου, της μεγαλύτερης προφητικής μορφής, της μορφής εκείνης που ο ίδιος ο Κύριος είχε πει ότι «οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ[2]». Ο Τίμιος Πρόδρομος βρίσκεται στις κορυφογραμμές της αγιότητας και του προσφέρει ανάλογη τιμή η Εκκλησία του Χριστού, όπως με την τοποθέτηση της εικόνας του στο τέμπλο και δίπλα από τον Σωτήρα Χριστό, την εξαγωγή ξεχωριστής μερίδος σε κάθε λειτουργία στην Αγία Πρόθεση[3] αφιερωμένη στο όνομά του. Θεωρείται ο κατ'εξοχήν πρώτος ανάμεσα στους Προφήτες και τους Αποστόλους και όλους τους άλλους γενικά, κλείνοντας τον κύκλο των Προφητών και ανοίγοντας των κύκλο των Αποστόλων.

Είναι μεγάλη η αίγλη και άφθαστο το ηθικό μεγαλείο του Τιμίου Προδρόμου. Ανήκει στη σεπτή κορυφή των ανθρώπων εκείνων οι οποίοι δικαιούνται και πρέπει να τίθενται ως πρότυπα κάθε γενεάς, εκείνων οι οποίοι αξίζουν τον σεβασμό, αλλά

και την μίμηση εκ μέρους όλων[4].

Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης προανήγγειλαν τη γέννηση και τη δράση του Προδρόμου, όπως ο προφήτης Μαλαχίας[5]. Για τη χαρμόσυνη είδηση της γεννήσεως του παιδιού ανήγγειλε και ο Αρχάγγελος Γαβριήλ προς τον ίδιο το Ζαχαρία.

Μεγάλο και θαυμαστό το γεγονός της γεννήσεως του Προδρόμου, για όλη τη δημιουργία, διότι γεννήθηκε από μητέρα στείρα «γήθεται ἅπαντα κτίσις τῷ σῶ τόκῳ θεϊκῶς[6]». Γονεὶς του ἦταν ο Ζαχαρίας, ευσεβής και δίκαιος ιερεὺς εκ της εφημερίας Αβιά[7], και η Ελισάβετ, η οποία καταγόταν από τον ιερατικό οἶκο «Ααρών» και ἦταν συγγενής της Υπεραγίας Θεοτόκου[8]. Οι γονεὶς του Προδρόμου

δεν ήταν άσημοι, για να αναδειχθεί από τέτοιους αυτός μέγιστος, αλλά, αντίθετα, επίσημοι και περίδοξοι.

Ο Ζαχαρίας αδυνατούσε να πιστέψει ότι σε τέτοια ηλικία μπορούσε να αποκτήσει υιό. Δεν πίστευε στα όσα του προανήγγειλε ο Αρχάγγελος Γαβριήλ στο Ναό κατά τη διάρκεια που θυμιάζε το Ιερό Βήμα: «εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην...[9]». Ήταν μεγάλης ηλικίας ο Ζαχαρίας και η Ελισάβετ πέρασε τις ημέρες της ζωής της και έφτασε στο έσχατο γήρας: «ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς[10]».

Η Ελισάβετ, η μητέρα του Προδρόμου, και για τη φυσική της στέρωση αλλά και για το βαθύτατο της γήρας. Τόσο αδύνατο νόμιζε ότι ήταν αυτό το γεγονός, όπου επί πέντε μήνες ολόκληρους είχε το βρέφος μέσα στην κοιλιά της και ακόμη δίσταζε, φοβόταν να το πει, κρυβόταν από τα μάτια των ανθρώπων[11]: «Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε[12]».

Ο Ζαχαρίας με τόλμη και θάρρος ζητεί σημείο από τον Αρχάγγελο για να βεβαιωθεί σε όσα του προμήνυσε: «καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· κατὰ τί γνῶσομαι τοῦτο;[13]». Δεν αμφισβητούσε την αγγελία, αλλά ήθελε να επισπεύσει την πραγμάτωση του ποθουμένου. «Μη με απατήσεις κι ούτε να με διαψεύσεις, αλλά δος μου ένα πειστήριο, να το έχω σαν απόδειξη». Όπως το σημείο της περιτομής, που παραχώρησε παλαιά ο Θεός στον Αβραάμ, προκειμένου να γίνει πατέρας πολλών εθνών, και να προέλθει από αυτόν βασιλικό γένος. Και όπως πριν από αυτόν, ακόμη παλαιότερα, στάθηκε για το Νώε το ουράνιο τόξο σαν σημείο καταλλαγής (συμφιλίωσης του Θεού με τον άνθρωπο), πως δεν θα επιτρέψει, δηλαδή, άλλο κατακλυσμό. Επιπλέον, και στην περίπτωση του Μωϋσή, η μεταβολή της ράβδου σε φίδι και η γρήγορη αποκατάστασή της, αποτέλεσε αξιόπιστη μαρτυρία στους Αιγυπτίους του ότι φανερώθηκε σε αυτόν ο Θεός[14].

Ο Αρχάγγελος Γαβριήλ δίδει σημείο στο Ζαχαρία λέγοντάς του: «ἐγὼ εἰμι Γαβριήλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σε καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἔση σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἥς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν[15]». Δεν μπορούσε από εκείνη τη στιγμή να μιλήσει και επικοινωνούσε με τον κόσμο μέσω νευμάτων. Η ομιλία του επανήλθε όταν συμπληρώθηκαν οι ημέρες της εγκυμοσύνης της Ελισάβετ και γέννησε τον Ιωάννη, επιθυμούσαν όλοι να ονομάσουν Ζαχαρία το παιδί. Όταν ερωτήθηκε ο

Ζαχαρίας, τους ζήτησε να του δώσουν μια πλάκα κι έγραψε πάνω «Ιωάννης». Αμέσως λύθηκε η γλώσσα του και άρχισε να υμνεί και να δοξολογεί το Θεό για την μεγάλη ευεργεσία που του χάρισε.

Τη γέννηση του Προδρόμου ακολουθεί, όπως αναφέρθηκε, και το θαύμα της λύσεως της γλώσσας του πατέρα του Ζαχαρία, την οποία έδωσε ο Αρχάγγελος γιατί δεν πίστεψε στα λόγια του. Η γέννησή του δοξάστηκε με τον προφητικό λόγο του Ζαχαρία[16], ο οποίος είπε: «Και συ, παιδίον, προφήτης υψίστου κληθήση· προπορεύση γαρ προ προσώπου Κυρίου ετοιμάσαι οδούς αυτού, του δούναι γνώσιν σωτηρίας τω λαώ αυτού, εν αφέσει αμαρτιών αυτών δια σπλάγχνα ελέους Θεού ημών, εν οίς επεσκέψατο ημάς ανατολή εξ ύψους επιφάναι τοις εν σκότει και σκιά θανάτου καθημένοις, του κατευθύναι τους πόδας ημών εις οδόν ειρήνης[17]».

Ο Ιωάννης ήταν σκεύος εκλογής του Θεού, γεγονός που αποδεικνύεται από το ότι η αναγγελία της συλλήψεώς του έγινε μέσα στο ναό κατά την ώρα της λατρείας, την ώρα που πρόσφερε θυμίαμα ο Ζαχαρίας, ενώ με την αγία του πορεία την οποία ακολούθησε αναδείχθηκε μέγας «έπέφανε σήμερον ό μέγας Πρόδρομος[18]».

Ο Όσιος Θεόδωρος ο Στουδίτης λέει πως κάθε Άγιος από τους υπόλοιπους εγκωμιάσθηκε από κάποιο άλλο, ο υψηλός στην αρετή από κάποιο επίσης ψηλό, και ο μετριώτερος από κάποιο πιο μέτριο. Όμως, το σημερινό εγκώμιο προέρχεται από τον ίδιο τον Ιησού, του οποίου ο λόγος είναι αψευδής.

Με τη γέννησή του, ο Τίμιος Πρόδρομος τερμάτισε τη στειρότητα και ατεκνία της υπέργηρης μητέρας του και την αφωνία του πατέρα του. Σήμερα έλαμψε το πιο λαμπρό άστρο στο νοητό στερέωμα της Αγίας μας Εκκλησίας. Το άστρο που αναγγέλει τον ερχομό του Ήλιου της Δικαιοσύνης, όπως αναφέρεται στο απολυτίκιο της Γεννήσεως του Κυρίου μας Ιησού Χριστού[19].

«Βαπτιστά λοιπόν καί Πρόδρομε, λύχνε τοῦ φωτός φαινότατε, φωνή τοῦ Λόγου μεγαλοφωνοτάτη, δόξα καί καύχημα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἄγγελε ἐπίγειε, ἄνθρωπε οὐράνιε, σύ ὡς δίκαιος, ὡς μάρτυς, ὡς Ἀπόστολος, ὡς Προφήτης, ὡς Βαπτιστής, ὅπου εἶσαι, ἔχεις βέβαια μεγάλην τήν παρρησίαν πρὸς τόν Θεόν· ἔπαρον λοιπόν τάς ἀγίας σου χείρας ὑπέρ ἡμῶν πρὸς Κύριον· δυσώπησον αὐτόν νά ράνη πλουσίαν τήν δρόσον τοῦ ἐλέους του εἰς ἡμᾶς, ὅπου εὐλαβῶς ἐορτάζομεν τό ἕνδοξον καί ὑπέρλαμπρόν σου γενέσιον[20]».

Απολυτίκιο Γενεσίου του Τιμίου Προδρόμου

Προφήτα καὶ Πρόδρομε, τῆς παρουσίας Χριστοῦ, ἀξίως εὐφημησαί σε οὐκ εὐποροῦμεν ἡμεῖς, οἱ πόθῳ τιμῶντές σε· στείρωσις γὰρ τεκούσης, καὶ πατρός ἀφωνία, λέλυνται τῇ ἐνδόξῳ, καὶ σεπτῇ σου γεννήσει, καὶ σάρκωσις Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, κόσμῳ κηρύττεται.

Παραπομπές:

[1] (τίτλος) Στιχηρό Ιδιόμελο του Εσπερινού της 24ης Ιουνίου, εορτής του Γενεσίου του Τιμίου Προδρόμου.

[2] Ματθαίου 11,11.

[3] Προσκομιδή ή Αγία και Ιερά Πρόθεση για την ορθόδοξη εκκλησία ονομάζεται ο χώρος εκείνος όπου γίνεται η προετοιμασία των προσκομιζομένων δώρων με σκοπό την τέλεση του μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας. Βρίσκεται μέσα στο Ιερό Βήμα και αριστερά από την Αγία Τράπεζα, μέσα σε εσωκοίλωμα του τοίχου, κόγχη.

[4] Ιακώβου Μητροπολίτου Πριγκηποννήσων, «Φωτεινά διαβήματα» - Εκ της πνευματικής παρακαταθήκης του Μακαριστού Μητροπολίτου Ικονίου Ιακώβου, Εκδόσεις «Το Παλίμψηστον», Ιούλιος 2015, Θεσσαλονίκη.

[5] Μαλαχία 3,1: «Ἴδου ἐγὼ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου μου, καὶ ἐξαίφνης ἥξει εἰς τὸν ναὸν ἐαυτοῦ Κύριος, ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, καὶ ὁ ἄγγελος τῆς διαθήκης, ὃν ὑμεῖς θέλετε· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει Κύριος παντοκράτωρ».

[6] Τροπάριο ε΄ ὠδῆς του α΄ κανόνος της 24ης Ιουνίου.

[7] Η εφημερία Αβιά ήταν μία από τις 24 εφημερίες που είχαν οι Ισραηλίτες για τους ιερείς τους. Σύμφωνα με το Α΄ Παραλειπομένων 24,10 η Αβιά ήταν η 8η κατά σειρά εφημερία «τῷ Ἀβιά ὁ ὄγδοος ...». Τα ονόματα όλων των εφημεριών καταγράφονται στο Α΄ Παραλειπομένων 24, 7-18.

[8] Λουκά 1, 5: «Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ εφημερίας Ἀβιά, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ».

[9] Λουκά 1,13.

[10] Λουκά 1,18.

[11] Νικηφόρου Θεοτόκη Αρχιεπισκόπου Αστραχανίου και Σταυρουπόλεως εν Ρωσία, Εγκώμιο εις το Γενέθλιον του Προδρόμου.

[12] Λουκά 1,24.

[13] Λουκά 1,18.

[14] Οσίου Θεοδώρου του Στουδίτου, Εγκώμιο εις το Γενέσιον του Αγίου Προφήτου Προδρόμου.

[15] Λουκά 1,19-20.

[16] Οσίου πατρός ημών Λουκά, Αρχιεπισκόπου Συμφερουπόλεως της Κριμαίας, Λόγος εις το Γενέθλιον του Προδρόμου.

[17] Λουκά 1,76-79.

[18] Στιχηρό Ιδιόμελο Ανδρέου Κρήτης, του Εσπερινού της 24ης Ιουνίου, εορτής του Γενεσίου του Τιμίου Προδρόμου.

[19] Απολυτίκιο της Γεννήσεως του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού: «Ἡ γέννησίς σου Χριστέ

ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ, τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως· ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες, ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο· σὲ προσκυνεῖν, τὸν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, καὶ σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν, Κύριε δόξα σοι».

[20] Νικηφόρου Θεοτόκη Αρχιεπισκόπου Αστραχανίου και Σταυρουπόλεως εν Ρωσία, Εγκώμιο εις το Γενέθλιον του Προδρόμου.

PERMANENTLY_REMOVED